

El nostre moviment científico-mèdic

per

J. AGUADÉ I MIRÓ

I

L'«Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya».

CREIEM un deure d'iniciar el nostre treball per l'«Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya». La història d'aquesta entitat és la història de la Medicina catalana de cinquanta anys ençà. Ella ha format la nostra ideologia i tots en som fills espirituals d'una manera directa o indirecta.

L'«A. i L.» és continuació d'«El Laboratorio» que el dia 15 de gener de 1872 fundaren cinc estudiants: BARRAQUER, CARDENAL, VILAR, RIBA, i VIURA, i n'heretà tot el seu neguit pels estudis experimentals.

Un sentiment de protesta uní aquells homes, alguns dels quals tenien de donar hores glorioses a la Ciència catalana; protestaven activament contra l'ensenyament oficial de la Facultat, mancat de tota curiositat innovadora, de tot esperit d'investigació original.

Aquella revolta dels cinc estudiants, esperits inquiets d'un poble que començava a sentir-se una vigoria renaixent, és un moment decisiu per als nostres destins científics. Diu el Dr. BARRAQUER en 1898, en el discurs inaugural de les tasques de l'«Acadèmia i Laboratori»: «els estudis de Fisiologia consistiren en una sèrie d'excel·lents discursos, en els quals admiràrem l'eloqüència del professor; però així com en l'aula d'anatomia manipulàrem una i mil vegades amb ossos, músculs, nervis, vasos i entranyes, debades esperàvem de fer altre tant en la de Fisiologia amb l'esfigmògraf, de comptar els glòbuls sanguinis, observar els efectes de les seccions nervioses, etc., etc. El desengany ens decidí a reunir els nostros esforços per a exercitar-nos en les pràctiques de Matèria Mèdica. Heus-ací l'origen del «Laboratorio». I aquests jovencells protestaris fundaven amb llur audàcia la Ciència Mèdica catalana.

L'entitat s'establí en un segon pis del carrer de la Riera Baixa i els seus experiments deuriem semblar entremaliadures d'estudiants als veïns; puix que aquests es queixaren a les autoritats i aquells foren amonestats pel batlle perquè tiraven al carrer els animals morts, restes de les seves viviseccions, i amenaçats amb el tancament del pis si no s'esmenaven. No podien mai pensar aquells veïns ni el batlle que aquells experiments i investigacions eren els inicis d'una època de renovació i de capacitació del nostre esperit i del qual tant ens fa esperar la nostra fe.

No és el meu propòsit d'historiar la vida d'«El Laboratorio» ni els seus alts i baixos fins que es fusionà amb l'«Acadèmia de Ciències Mèdicas de Catalunya». Aquesta última entitat, fundada poc abans, no portava altra fallera que fer la vida migrada de discursos i tesis posats a discussió, que tant s'adeia amb el tarannà de la seva època, que per dissort no ha estat del tot bandejat.

La fusió s'efectuà segons el Dr. PRESTA el dia 28 de febrer de 1878 i segons el Dr. PUIG I SAIS el 26 d'abril del mateix any es celebrà la primera sessió amb el nom que avui porta. I fou l'ànima d'«El Laboratorio» qui entrà en aquella casa i va injectar-hi un neguit d'originalitat; l'esperit d'aquells cinc estudiantets busca-raons i inconformistes fou qui la vivificà i, malgrat que en els primers moments restés atuit i mig amagat, ell ha emmenat la seva idealitat, aquesta idealitat que ara, quan d'ací pocs dies l'entitat celebri el seu cinquantenari, cal que tots els metges catalans beneïm i glorifiquem, perquè ha emmotllat l'obra de la nostra Medicina en aquests últims anys.

En 1897 acorda la Junta presidida pel doctor